

2022

VÝROČNÁ SPRÁVA

I. Všeobecné informácie

Ústredie kultúry a osvetý Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku (ďalej len Ústredie kultúry a osvetý) ako organizačná zložka bola zriadená za účelom dozoru nad kultúrnou a osvetovou činnosťou vykonávanou organizačnými zložkami cirkvi, ako aj za účelom vykonávania kultúrnej a osvetovej činnosti.

Úlohou Ústredia kultúry a osvetý je podpora vzdelávacích a osvetových aktivít organizačných zložiek cirkvi, organizovanie a financovanie vzdelávacích a osvetových aktivít so zameraním na mládež, presbyterov, pedagógov, diakónov a duchovných, podpora kultúrnych aktivít, tvorby a ochrany historických zbierok organizačných zložiek cirkvi, organizovanie a financovanie cirkevných festivalov, iných kultúrnych aktivít, tvorby a ochrany historických zbierok, podpora edičných a publikačných aktivít organizačných zložiek cirkvi ako aj organizovanie a financovanie vydávania periodických a neperiodických publikácií, prevádzky webstránok a iných elektronických médií.

Ústredie kultúry a osvetý so sídlom Hlavné nám. 23, 979 01 Rimavská Sobota Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky zaevidovalo 30. november 2015, skutočnú činnosť začalo 1. apríla 2017.

II. Personálna oblasť

Činnosť Ústredia kultúry a osvetý v roku 2022 personálne zabezpečovali:

Riaditeľ:	Sándor Molnár (dobrovoľník)
Zamestnanci:	Tünde Széplaky Sikó (administratívny pracovník) – celý rok Ildikó Mlžák (administratívny pracovník) – celý rok

III. Správna rada

Členovia správnej rady Ústredia kultúry v roku 2022 boli:

- Róbert Géresi
- Ferenc Porubán
- Loránt Rákos
- Pál Kiss

IV. Hospodárenie v roku 2022

Príjmy	€
Vklad Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku	0,00
Podpora nadácie Bethlen Gábor (projekt na rok 2022)	172 766,66
Príspevok Mesta Rimavská Sobota (projekt)	0,00
Príspevok na publikácie	32 212,90
Príspevok účastníkov	6 465,00
Iné príjmy	297,77
Podpora nadácie KOEN	3 699,20
Podpora edičnej činnosti Kórejský zbor v Bratislave	2 000,00
Mylná platba (poukázaná späť v roku 2022)	-80,00
Spolu	217 361,53

Výdavky	€
1.1. Biblický týždeň	19 283,60
– Biblický týždeň 2022 – 3565 účastníkov	19 283,60
1.2. Doškoloňovací kurz duchovných	31 161,07
– knihy pre duchovných	7 174,59
– honorár prednášajúcich a organizátorov	3 700,00
– náklady na tlač	0,00
– náklady na stravu a ubytovanie Berekfürdő	11 565,61
– náklady na stravu a ubytovanie Nagyörzsöny	4 726,26
– náklady na stravu a ubytovanie Mályi	3 909,00
– cestovné náklady organizátorov, prepravné náklady kníh	85,61
1.3. Celoštátne stretnutie reformovaných pedagógov	4 176,20
– honorár prednášajúcich a organizátorov	2 498,70
– služby školení – ubytovanie a strava	1 587,50
– cestovné náklady organizátorov	90,00
1.4. Podpora zborového spevu	30 294,47
– nákup spevníkov – pre konečných užívateľov	24 247,54
– nákup spevníkov – pre cirkevné zbory	6 046,93
1.5. Činnosť TIJC	10 811,13
– mandátne zmluvy organizátorom programov	3 700,00
– režijné náklady	2 274,53
– komunikačné náklady	0,00
– náklady celoročných programov (redigovanie a tlač publikácií)	4 836,60
– náklady na opravy a údržby (oprava vchodu knižnice)	0,00
2.1. Firesz Élesztő	3 500,21
– FIRESZ príprava podujatia Élesztő	3 500,21

2.2. Seniorátne rodinné dni	0,00
– Seniorátne rodinné dni	0,00
2.3. Firesz 30	4 588,80
– honoráre	583,80
– FIRESZ 30 náklady na stravu	2 190,00
– Jöjj, amíg ifjú vagy! – vydanie publikácie	1 815,00
2.4. Ústredie maďarských reformovaných	22 466,37
– osobné náklady (mzda, odvody, príspevok na stravovanie)	11 315,71
– režijné náklady	3 767,79
– opravy a údržby	7 167,17
– strava konduktorov	215,70
2.5. Vedecké zbierky	8 969,18
– osobné náklady (mzda, odvody, príspevok na stravovanie)	250,00
– režijné náklady	8 271,18
– náklady na stravu – spomienka na 1956	215,70
3.1. Edičná činnosť a mediálna misia	38 996,87
– autorské honoráre – Kálvinista Szemle	5 570,00
– náklady na farebnú tlač – Református újság	1 643,30
– autorské a edičné honoráre	6 082,60
– náklady na tlač zošity KOEN (4100 kusov)	838,86
– náklady na tlač Miért éppen Vaján? (240 kusov)	1 200,00
– náklady na tlač Református falinaptár (3000 kusov))	6 336,00
– náklady na tlač Bibliaolvasó kalauz (3250 kusov)	4 897,75
– náklady na tlač SzRKE missziója (265 kusov)	2 035,00
– náklady na tlač modlitebnej knižky Menjünk eléje hálaadással (1800 kusov)	5 940,00
– náklady na prepravu a cestovné náklady (knihy, kalendáre, rokovania)	1 620,77
– predplatenie – obrázky pre média a grafický softwer	1 427,54
– nákup kníh	516,55
– náklady na tlač, reklamné predmety, kampaň, reformata.sk	888,50
4.0. Fungovanie Ústredia kultúry a osvety	65 038,23
– osobné náklady (mzda, odvody, príspevok na stravovanie)	13 181,34
– mandátne zmluvy organizátorom programov	1 150,00
– komunikačné náklady a koncesionársky poplatok	437,08
– cestovné a prepravné	1 473,57
– náklady na prenájom a režijné náklady	1 440,00
– kancelárske potreby, papier, farba do tlačiarne	2 274,80
– vedenie účtovníctva, BOZP	1 367,92
– strava a ubytovanie (pri rokovaníach)	1 368,00
– nákup zariadení	7 081,94
– bankové poplatky	263,58
– vyplatená pôžička	35 000,00
Spolu	239 286,13

Sumarizácie	€
Zostatok z predchádzajúceho roku	51 915,00
Príjmy Ústredia kultúry a osvety	217 361,53
Výdavky Ústredia kultúry a osvety	239 286,13
Rozdiel	29 990,40

V. Aktivity Ústredia kultúry a osvetu

Na financovanie kultúrnej a osvetovej činnosti na území siedmych maďarských seniorátov sme prostredníctvom projektu Nadácie Bethlen Gábor získali finančný príspevok vo výške 172 766,66 €.

Kvôli opatreniam zavedeným za účelom obmedziť šírenie koronavírusu sme viacero z plánovaných programov nevedeli uskutočniť v pôvodnej forme, zohľadniac naše pôvodné ciele, sme boli nútení upraviť kroky k ich dosiahnutiu,

1.1. Letný biblický týždeň

Spolu so seniorátmi sme pomohli pri organizácii letného programu do ktorého sa zapojilo najviac detí v Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Väčšina táborov sa organizuje podľa programu nadácie KOEN. Po dvoch rokoch zaťažených covidom sa v roku 2022 mohli tábory organizovať zase slobodne, dôsledkom čoho väčšina našich cirkevných zborov znovu organizovali letné biblické tábory. V roku 2022 sa detské respektíve mládežnícke tábory uskutočnili na 98 miestach, z toho na 21 miestach boli organizované z iných zdrojov, na 77 miestach sme prispeli sumou 1,40 € na dieťa na deň. Počet účastníkov táborov prekročilo číslo 3565 detí, ak zarátame aj pomáhajúcich dobrovoľníkov, duchovných a členov cirkevných zborov, do tohto programu sa zapojilo vyše 4500 osôb.

Z odoziev a dlhoročnej skúsenosti vieme, že tábory organizované v reformovaných cirkevných zboroch sú dôležité nie len z misijnej a vieroučnej strany, ale taktiež zo strany kultúrnej, jazykovej, ba aj sociálnej, nakoľko sú každému prístupné, vo väčšine prípadov bezplatné a u veľa detí sú jediným programom v rámci prázdnin.

1.2. Doškoľovacie kurzy duchovných

V prípade doškoľovania duchovných sa nám podarilo vrátiť k pôvodným plánom. Zase sme zorganizovali podujatia na troch miestach v dvoch časoch.

7–10. júna 2022 sme v Bereckfűrdő organizovali jarný doškoľovací kurz pre duchovných s 161 zúčastnenými.

Na jeseň sme doškoľovací kurz organizovali v tom istom týždni na dvoch miestach, 7-9. novembra 2022 v Nagyörzsöny bolo prítomných 73 účastníkov a 9–11. novembra 2022 v Mályi 62 účastníkov. Na týchto podujatiach sme uhrádzali honoráre prednášajúcich a organizátorov, cestovné výdavky organizátorov, ako aj stravu a ubytovanie účastníkom.

Popri uskutočnených kurzov sme chceli pomôcť duchovným aj v samoštúdiu. V roku 2021 Reformovaná cirkev v Maďarsku vydala pôvodnú Károli Bibliu s teraz platnými pravidlami pravopisu, pre duchovných sme zabezpečili jeden exemplár, ako aj jeden exemplár atlasu kresťanských dejín. Knihy zakúpene v Kálvin Kiadó sme odovzdali duchovným, ktorí svojím podpisom potvrdili prevzatie. Okrem nákupu, sme zabezpečovali aj prevoz tejto literatúry do jednotlivých seniorátov..

1.3. Celoštátne stretnutie reformovaných pedagógov

Pre pedagógov stredných, základných a materských škôl sme organizovali doškoľovanie. Obe školenia sa uskutočnili v Rimavskej Sobote v budove Csillagház. Cieľom týchto podujatí je posilnenie kresťanských hodnôt, a ich aplikácia vo výchovno-vzdelávacej činnosti. Na dvoch stretnutiach bolo prítomných 125 účastníkov.

7. a 8. októbra sa konalo II. Stretnutie pedagógov materských škôlok Reformovanej kresťanskej cirkvi, na ktorom sa zúčastnili pedagógovia z 11 zborov – Šamorín, Komárno, Chotín, Chanava, Pavlovce,

Rimavská Sobota, Tornaľa, Rožňava, Košice, Kráľovský Chlmec a Veľké Kapušany.

Pedagógovia Reformovaných základných a stredných škôl sa stretli dvanásť krát 14–15. októbra.

Účastníci boli z Dolného Štálu, Ketí, Rimavskej Soboty, Rožňavy a Voján.

Na týchto podujatiach sme uhrádzali honoráre prednášajúcich a organizátorov, cestovné výdavky organizátorov, ako aj stravu a ubytovanie účastníkom

1.4. Podpora zborového spevu

Oproti predchádzajúcim pandémiou poznačených rokov v roku 2022 hudobný život v Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku sa znovu rozbehol.

Synoda našej cirkvi v roku 2022 prijala nový reformovaný spevník (vydaný v roku 2021) a umožnila jeho používanie v našich zboroch. Ústredie kultúry a osvety Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku spolu s Oddelením cirkevnej hudby sa snažili toto rozhodnutie Synody podporiť tak odborne ako aj materiálne. Prvoradým cieľom bolo zabezpečiť prísun spevníkov do jednotlivých cirkevných zborov, ako aj odborne podporiť duchovných a kantorov pri zavádzaní týchto spevníkov. Ústredie kultúry a osvety 82 rôznym cirkevným zborom, 8 školám a zariadeniam darovalo spolu 1045 kusov spevníku. Na úspešnosť projektu poukazuje aj to, že okrem darovaných spevníkov, sme spolu s Oddelením cirkevnej hudby zabezpečili prísun ďalších cez 5000 kusov spevníku pre členov cirkvi a cirkevné zbory.

1.5. Činnosť teologického inštitútu J. Calvína

V roku 2022 Ústredie kultúry a osvety refundovalo Teologickému inštitútu J. Calvína všetky režijné a komunikačné náklady. TIJC tieto náklady štvrťročne vyfakturovalo ústrediu. Ústredie kultúry a osvety uzavrelo mandátne zmluvy s osobami, ktoré pre organizovali, plánovali a riadili fungovanie TIJC, respektíve vykonali inventarizáciu kníh.

Nakoľko sa nemohli organizovať programy v prezenčnej forme, naša organizácia prispela k edičnej činnosti. U publikáciách vydaných v danom roku, ako je Teológiai fórum, alebo dizertačnú prácu Lilla Szénási.

2.1. Fíresz Élesztő

Zväz mladých reformovaných 9–13. augusta 2022 organizoval stretnutie mládeže v Királyrét. Témou tábora bolo „v zameriavači“, čím sme sa pokúšali zodpovedať čo znamená byť v zameriavači Boha, a čo znamená dostať sa do zameriavača satana, respektíve ako sa naplnil Boží cieľ v kríži.

Cieľom celoštátneho stretnutia mládeže je, jednak dať možnosť mladým kresťanom stretnúť sa, ako aj predstaviť kresťanské hodnoty aj takým mladým, ktorí nie sú v spoločenstve zboru. Na takomto podujatí sa spravidla zúčastní 220-250 mladých, na čo sa naši dobrovoľníci musia primerane pripraviť. Ústredie kultúry a osvety hradilo stravu a ubytovanie dobrovoľníkov na dvoch prípravných stretnutí. Na stretnutí ako dobrovoľníci pracuje 50-60 mladých z rôznych regiónov, čiže prípravné podujatie súčasne prispieva v vytvorení a posilnení siete kontaktov. Prvé prípravné stretnutie sa konalo formou online 19. februára 2022. Druhé stretnutie sa konalo priamo na mieste podujatia 21–23. mája 2022. Tretie prípravné stretnutie sa konalo na mieste v dňoch priamo pred podujatím, teda 7–9. augusta 2022.

2.3. Fíresz 30

Zväz mladých reformovaných bol založený v roku 1992, teda v roku 2022 oslavovalo 30 výročie jeho založenia. Zväz mladých reformovaných je aj dnes neoddeliteľnou súčasťou našej reformovanej cirkvi. Cieľom zakladateľov pred 30 rokmi bolo, aby zväz v rámci cirkvi pracoval na budovaní cirkvi, ale

aby bol organizovaný mládežou s príslušnou autonómiou. K jubileu bola pripravená publikácia s názvom „Jöjj, amíg ifjú vagy!” (Pod' kým si mladý!), ktorá mapuje život zväzu počas prvých desať rokov existencie. Viac ako päťdesiat sa podujali na to, aby napísali svoje spomienky a aj touto cestou vydali svedectvo o obrode reformovaný v 90-tych rokoch. Popri spomienkach súčasťou publikácie sú aj dokumenty, ako obežníky, zápisnice, programy niektorých táborov, zoznam táborov pre deti, dorast a mládež organizovaných od počiatku až po rok 202, ako aj niekoľko fotiek z obdobia prvej desaťročnice tejto organizácie.

S príležitosti 30. výročia ako aj z príležitosti vydania publikácie sa dňa 8. októbra 2022 konala slávnostná bohoslužba v reformovanom kostole v Košiciach. Na tomto podujatí viacerí zo zakladateľov vyhodnotili začiatky tejto organizácie. Biskup Róbert Géresi, niekdajší predseda zväzu spomínal na prvých desať rokov. Pár Horváth sa poďakoval za všetku tu službu, ktorá v 90. rokoch bola vykonávaná veľakrát takým nádherným, až nepochopiteľným spôsobom, Enikő Édes predstavila hore uvedenú publikáciu.

Ústredie kultúry a osvety financovalo prípravu a vydanie publikácie s názvom „Jöjj, amíg ifjú vagy!” (Pod' kým si mladý!), ako aj prípravu a stravu účastníkov slávnostnej bohoslužby.

2.4. Ústredie maďarských reformovaných

Ústredie maďarských reformovaný funguje v srdci Košíc v obnovej budove, ktorá je kultúrnou pamiatkou a má dve prednáškové sály a 6 hostovských izieb. V roku 2022 Ústredie kultúry a osvety hradilo všetky režijné náklady Ústredia maďarských reformovaných, ktoré ústredie nám fakturovalo. Zväz mladých reformovaných v roku 2022 v budove pravidelne organizoval mládežnícke podujatia, ako aj stretnutia s názvom Agapé sa konali tu. V prednáškovej sále sa konalo viacero podujatí organizovaných Csemadokom. Ústredie maďarských reformovaných uzavrelo strategické partnerstvo s Univerzitou Semmelweis o podpore Programu Pető, čo praxi znamená, že po dobu troch týždňov konduktory Inštitúcie Pető sa venovali deťom. Do programu sa zapojilo 44 osôb a rodín. Okrem mzdových nákladov zamestnankyne pracujúcej na UMR a režijných nákladov sme uhrádzali údržbu budovy za účelom odstránenia vlhkosti a plesne v murive. Tieto náklady nám boli taktiež prefaktúrované Ústredím maďarských reformovaných.

2.5. Vedecké zbierky

V Rimavskej Sobote sa nachádzajú Vedecké zbierky Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, ktoré obsahujú stálu expozíciu, dočasnú expozíciu, knižnicu a archív písomností.

Vo výstavných sálach Vedeckých zbierok Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku sa toho času nachádza stála výstava Sándora A. Tótha. V roku 2022 sme hostili výstavu fotografa a Lászlóa Benedeka s názvom Písané svetlom. K pomníku galejníkov sme dali vyrobiť trojjazyčnú orientačnú tabuľu, aby okoloidúci získali primerané informácie o živote a viere týchto mučeníkov. Spolu so Spojenou školou Reformovanej kresťanskej cirkvi a Svetovým zväzom maďarských bojovníkov za slobodu v roku 1956 sme 21. októbra 2022 spomínali na udalosti revolúcie a bojov za slobodu v roku 1956. Tak stálu ako aj dočasnú expozíciu, ako aj premietanie filmov organizovaných vedeckými zbierkami navštevujú hlavne skupiny žiakov. V roku 2022 Ústredie kultúry a osvety uhrádzalo režijné náklady priestorov užívaných zbierkami, v prípade jednotlivých podujatí sme uhrádzali náklady na stravu, ubytovanie, v prípade účinkujúcich aj honoráre.

3.1. Edičná činnosť a mediálna misia

Začiatkom roku, kedy bolo možné organizovať jednotlivé podujatia iba v obmedzenom režime sme prostredníctvom našich dobrovoľníkov naďalej zabezpečovali nahrávanie bohoslužieb, ktoré potom

boli vysielané verejnoprávnym rozhlasom.

Na podporu nahrávania sme zakúpili stojany pre mikrofón na stôl, nabíjateľné batérie, káble, a niekomu aj slúchadlá.

V počte 4100 kusov sme vydali dvadsaťstranový pracovný zošit pre tábory.

V počte 240 kusov sme vydali publikáciu Búza Zsolt: Miért éppen vaján című könyvét.

V počte 3000 kusov sme vydali reformovaný kalendár s najstaršími kostolmi.

V počte 3250 kusov sme vydali Sprievodcu čitateľa biblie, ktorého krátke výklady sú uverejnené aj na stránkach našej cirkvi.

V počte 265 kusov sme vydali publikáciu o misijnej činnosti Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku.

V počte 1800 kusov sme vydali modlitebnú knižku.

Aj na rok 2023 sme dali pripraviť diáre pre osoby duchovenského charakteru. Rozvoz týchto publikácií vykonávajú hlavne dobrovoľníci a zamestnankyňa Ústredia kultúry a osvety. V priebehu roka 2022 sme – spolu s pamätnou publikáciou Firesz – vydali 8 rôznych publikácií v počte 13325 kusov.

Spolu s Reformovanou kresťanskou cirkvou na Slovensku pracujeme na tom, aby sa Kálvinista Szemle transformoval na farebný rodinný magazín. So stálymi autormi sme podpísali 53 autorských zmlúv ku článkom uverejneným v Kálvinista Szemle a na reformata.sk.

4.0. Fungovanie Ústredia kultúry a osvety

Na účelom zabezpečenie činnosti, administrácie a príprav jednotlivých programov Ústredie kultúry a osvety zamestnalo jedného zamestnanca. S osobami pomáhajúcimi pri jednotlivých programoch sme uzavreli príkazné zmluvy. Za účelom zabezpečenia administrácie sme kancelárske potreby a zariadenia. Naďalej sme pracovali na posílení možnosti nahrávania zvuku a obrazu, ako aj priameho prenosu. Pre redakciu reformata.sk sme zakúpili prenosný počítač, pre redakciu Kálvinista Szemle teleobjektív. K online prenosu a k videozáznamu sme zakúpili širokouhlý objektív, 360 stupňovú kameru, a malý dron.

Nielen počas koronavírusu, ale aj na zasadnutí Synodnej rady a Synody sme používali zariadenia k priamemu prenosu, pripojac tak aj takých, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedeli osobne zúčastniť zasadnutí.

Naďalej sme predplatili ZOOM program na videokonferencie, ktoré tak Ústrediu kultúry a osvety ako aj Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku umožnil uskutočniť svoje jednanie a podujatia formou videokonferencie.

Kancelárie Ústredia kultúry a osvety sa nachádzajú na prízemí budovy Csillagház, kde sme aj v roku 2022 pravidelne využívali aj zasadacie miestnosti. Účtovníctvo a mzdovú agendu nám vykonáva externá firma.

Členovia správnej rady, ako aj riaditeľ svoju prácu vykonávajú ako dobrovoľníci.

VI. Úlohy

Popri podpore poukázanej Nadáciou Bethlen Gábor hľadať iné zdroje financovania činnosti a programov Ústredia kultúry a osvety.

Výročnú správu zostavil Sándor Molnár riaditeľ, Správnou radou bola schválená 17. februára 2023 v Rimavskej Sobote.